

DIDO A AENEAS HENRYHO PURCELLA

Brno, Reduta, Barka

Alena Borková

Interpretace historické hudby prošla různými fázemi mezi dvěma protipóly:

- 1) maximální snahou o autentičnost, což někdy vedlo (zvláště v operě) k projevu statickému, zdlouhavě popisnému a pro dnešního diváka někdy nudnému,
- 2) úsilím o tzv. aktualizaci. Druhý případ však přináší mnohá rizika, někdy balancuje až na hranici vkusu. Zde zatím neexistují vyježděné koleje a měřítkem úspěšnosti zůstává míra výrazového účinku a reakce publika.

Zmíněným druhým směrem odhodlaně vykročila inscenace jedné z nejstarších barokních oper *Dido a Aeneas* anglického skladatele *Henryho Purcella* (1659–1695) na libreto Nahuma Tateho podle Vergiliova eposu o období po zkáze Tróji, nastudovaná pěveckým oddělením **Konzervatoře Brno**. Režie **Tomáše Studeného** pojala celek až s romantizující poetičností; zachytil především krásu i tragiku vztahu královny Karthaga Didony a trójského prince Aenea. Dvě ústřední postavy ztvárnili na vynikající úrovni pěvecké i herecké **Miroslava Renzová** a **Jiří Procházka**; jejich umělecký dialog doplnila role královniny sestry **Belindy** v neméně kvalitním provedení **Lenky Ďuricové** a **Jany Jelínkové**. Dějovou osu důmyslně osvětlily hlasy sólistů v předem nahráném mluveném slovu.

Purcell však zdůraznil ve svém díle mimořádnou funkci sboru – vypracováním této složky se konzervatorní představení podstatně liší od jiných akcí tohoto typu. Sbor totiž děj komentuje, zrcadlí jeho emotivní změny; je živou kulisou, takže na prázdném jevišti již není třeba jiných pomůcek. Choreografka **Ladislava Košíková** zpracovala skupinu studentů v tanečně pantomimický soubor, který zaplnil jeviště pohybem, a to pohybem výrazově jednotným, umocňujícím a doslovujícím účinek hudby – vitální baroko k tomu dalo jedinečnou příležitost. Za diskutabilní z hlediska stylu mohl být označen snad jen příliš folklorně laděný mužský „vzdorotanec“.

Adepti zpěvu ze sebe vydali obdivuhodný herecký a taneční projev s přesně vypočítanými a sladěnými kroky a gesty a co je snad největším přínosem jejich uměleckého studia – dokázali zároveň precizně pěvecky zvládnout Purcellův vícehlas. Ze sboru, který ze sebe po celou hodinu vydával to nejlepší ve zmíněných směrech, navíc ještě vystoupilo několik samostatných herecko pěveckých sol – Druhá žena (**Eva Štěrbová**, **Alena Borková ml.**), Kouzelnice (**Kateřina Dostálová**, **Kamila Kružíková**), dvě Čarodějnice (**Lucie Maršálková**, **Romana Jedličková**, **Martina Houdová**), Duch a Námořník (**Eva Chalupová**, **Petra Kargerová**, **Petr Kadidlo**). Dirigent **Tomáš Krejčí** odvedl obrovský kus práce nejen v oblasti vokální přípravy, ale inspiroval i instrumentalisty ke stylovému a tempově odpovídajícímu ztvárnění nástrojové části.

Z přísně kritického stanoviska se jeví poněkud dějově ne-logicky zařazené některé epizody (scéna o Akteonovi) a nesjednocenost kostýmů – sbor a sólisté jsou oblečeni soudobě, ale s náznakem antiky ve víceúčelových šerpách a škraboškách kolem očí – naproti tomu Aeneas se zjevuje v dnešním civilu, dokonce s vázankou. Příznivci konzervativního pojetí baroka při všech třech představeních možná poněkud znejistěli (8. a 9. 4. v Redutě, 13. 4. v Barce), ale ti, které uchvátila výrazová podstata inscenace, byli nadšeni. Uvolněnost projevu účinkujících rostla až ke třetímu provedení (při druhém se vyskytly mírné intonační disproporce u některých sólistů). Reduta i Barka byly vždy přeplněny a lze jen litovat, že už i vzhledem k délce vynaloženého studia i vzhledem k úrovni nelze realizovat další reprízy. ■

Brno, Konzervatoř – Henry Purcell: *Dido a Aeneas*. Libreto Nahum Tate, překlad Eva Bezděková, dirigent Tomáš Krejčí, režie Tomáš Studený, choreografie Ladislava Košíková, kostýmy Michaela Zámečnicková-Savovová. Premiéra 8. 4. 2008 v Redutě, psáno z reprízy 13. 4. v Barce. ■